

SBO DE DRIEMASTER

ANTI-PEST

Schooljaar 2020-2021

Anti-pestprotocol

1. Algemeen

Pesten is een probleem dat in alle geledingen van de maatschappij voorkomt. Pesten komt helaas op iedere school voor, ook bij ons. Het is een probleem dat wij onder ogen zien en op onze school serieus willen aanpakken.

Het anti-pestprotocol hebben wij opgesteld met als doel:

"Alle kinderen moeten zich in hun basisschoolperiode vrij en veilig voelen, zodat zij zich optimaal kunnen ontwikkelen."

Door regels en afspraken zichtbaar te maken kunnen kinderen en volwassenen, als er zich ongewenste situaties voordoen, elkaar aanspreken op deze regels en afspraken. Door elkaar te steunen en wederzijds respect te tonen, stellen we alle kinderen in de gelegenheid om met veel plezier naar school te gaan. Een anti-pestprotocol alleen, is niet voldoende om een eind te maken aan een pestprobleem. Het is beter om het onderwerp af en toe aan de orde te stellen, zodat het ook preventief kan werken.

De volgende aspecten zijn van belang:

- Pesten is een probleem van alle direct betrokken partijen: leerlingen (gepeste kinderen, pesters, meelopers en de zwijgende groep), leerkrachten en de ouders.
- We willen als school pestproblemen proberen te voorkomen. Los van het feit of pesten wel of niet aan de orde is, willen we het onderwerp pesten met de leerlingen bespreekbaar maken.
- Wij hebben een speciale doelgroep op school: kinderen met autisme kunnen zich soms sneller niet veilig voelen op school, omdat zij sociale situaties anders kunnen interpreteren. Wat andere een klein voorval vinden, is voor iemand met autisme misschien wel de reden om zich onveilig of bedreigd te voelen.
- Als pesten zich voordoet, is het belangrijk dat de leerkracht (in samenwerking met ouders) dat signaleert en duidelijk stelling neemt.
- Wanneer blijkt dat deze inspanningen niet het gewenste resultaat opleveren, willen we een directe aanpak toepassen.
- De leerkracht heeft in de groep een vertrouwenspositie. Hij helpt het kind/de ouder een oplossing te vinden en informeert de intern begeleider. Is het probleem klassen overstijgend, of niet beheersbaar, dan neemt de intern begeleider het initiatief om met de anti-pestcoördinatoren het probleem op te lossen en hij/zij informeert de directeur.

Aanspreekpunt anti-pestcoördinator

De taak 'aanspreekpunt pesten' kan de school onderbrengen bij de vertrouwenspersoon die op de meeste scholen al aanwezig is. De vertrouwenspersoon staat in de meeste klachtenregelingen genoemd als het aanspreekpunt bij meldingen en klachten over ongewenst gedrag, waaronder ook pesten. Door deze taak van de vertrouwenspersoon te bekrachtigen voorkomt u dat er teveel verschillende 'loketten' ontstaan. Het moet voor leerlingen en ouders duidelijk zijn bij wie ze moeten aankloppen in geval van pesten. De vertrouwenspersoon bezit daarnaast al de benodigde vaardigheden en kennis over het opvangen en begeleiden van leerlingen die te maken krijgen met ongewenst gedrag. Bijkomend voordeel is dat een vertrouwenspersoon de leerling verder kan begeleiden als de pestsituatie onverhoopt uitmondt in een klacht.

Coördineren van anti-pestbeleid

Gezien de veelheid, complexiteit en verantwoordelijkheid van het coördineren van anti-pestbeleid ligt het voor de hand deze taken bij een leidinggevende te beleggen. Op veel scholen ligt de coördinatie van het veiligheidsbeleid bij de medewerker die ook eindverantwoordelijk is voor de veiligheid op school. In het basisonderwijs is dit meestal de (adjunct-)directeur.

Taken coördineren anti-pestbeleid

(Mede)verantwoordelijkheid voor schoolveiligheidsbeleid

- o Zorgen dat schoolveiligheid (en specifiek pesten) regelmatig op de agenda staat.
- o Zorgen voor de ontwikkeling van schoolregels en afspraken (over pesten)
- o Zorgen dat schoolregels leven binnen de school.
- o Zorgen dat er op school een anti-pestprotocol is.
- o Zorgen dat er een sanctiebeleid is.
- o Zorgen dat preventieve maatregelen worden genomen om de veiligheid op school vergroten.
- Klankbord voor leerlingen, ouders en onderwijspersoneel:
 - o Zorgen dat schoolregels en afspraken over pesten, het anti-pestprotocol en het sanctiebeleid bij iedereen bekend is.
 - o Zorgen dat leerlingen en ouders weten wie het aanspreekpunt bij pesten is op school en wie het anti-pestbeleid coördineert.
 - o Zorgen dat leraren weten hoe te handelen in een pestsituatie.
 - o Zorgen dat er actuele kennis is bij iedereen in het team over pesten en groepsprocessen.
 - o Vragen van leraren over de aanpak van pesten beantwoorden en advies geven over de aanpak van een pestsituatie in de klas.
 - o Informeren en adviseren over het inzetten en gebruik van anti-pestprogramma's en lessen over pesten.
- Zicht hebben op de beleving van veiligheid, incidenten en mogelijke risico's: o Zorgen dat (pest)incidenten geregistreerd worden.
 - o Zorgen dat de verplichte monitoring van de veiligheidsbeleving van leerlingen wordt uitgevoerd.
 - o Op de hoogte zijn van meldingen en incidenten die bij het aanspreekpunt pesten binnenkomen.
 - o In kaart brengen van risico's en onveiligheid aan de hand van incidenten en monitoring.
 - o Preventieve maatregelen voeren naar aanleiding van onveilige situaties en pestincidenten.

NB Worden deze taken rond het coördineren van anti-pestbeleid niet door een leidinggevende uitgevoerd dan is beleidsadvisering een bijkomende taak. Diegene die het antipestbeleid coördineert brengt dan beleidsadviezen uit aan de schoolleiding gericht op het vergroten van de veiligheid op school.

2. Signalen van pesten

Het is belangrijk dat de leerkracht en de ouders alert zijn op de manier waarop kinderen met elkaar omgaan en duidelijk stelling nemen wanneer bepaalde gedragingen de norm overschrijden.

Signalen kunnen zijn:

- Altijd een bijnaam, nooit bij de eigen naam noemen.
- Zogenaamde 'leuke' opmerkingen maken over een klasgenoot.
- Een klasgenoot voortdurend ergens de schuld van geven.
- Briefjes doorgeven.
- Beledigen.
- Opmerkingen maken over de kleding.
- Isoleren en negeren.
- Buiten school opwachten
- Slaan of schoppen.
- Op weg naar huis achterna rijden.
- Naar het huis van de gepeste gaan.
- Bezittingen afpakken of stukmaken.

3. Pesten en plagen

Het is belangrijk dat iedereen het verschil weet tussen pesten en plagen. Plagen gebeurt incidenteel. Het gebeurt op basis van gelijkheid en respect. Plagen mag. Het is goed voor de sociaal-emotionele ontwikkeling en stimuleert het relativeringsvermogen.

Bij pesten ligt dat anders. Dan is er sprake van machtsongelijkheid en wordt de pester winnaar en het gepeste kind verliezer. Pesten is het afreageren van agressie of eigen onvermogen op een mindere in de groep.

4. Zo gaan wij met het pestgedrag om

4.1. Preventieve aanpak:

- Door middel van het instrument SCOL worden de leerlingen gevolgd in hun sociaal-emotionele ontwikkeling.
- De methode "Kinderen en hun sociale talenten" wordt in iedere groep gebruikt.
- We stellen in de kring met regelmaat een aan pesten gerelateerd onderwerp aan de orde.
- Andere werkvormen zijn denkbaar, zoals: spreekbeurten, rollenspel, regels met elkaar afspreken over omgaan met elkaar en groepsopdrachten.
- Wij vinden het voorbeeldgedrag van de leerkrachten én de ouders thuis van groot belang.

Er zal minder gepest worden in een klimaat waar duidelijkheid heerst over de omgang met elkaar, waar verschillen worden aanvaard en waar ruzies niet met geweld worden 'opgelost', maar uitgesproken.

4.2. Regels en afspraken

Agressief gedrag (zowel fysiek als mondeling) van leerlingen, leerkrachten en ouders wordt niet geaccepteerd. Om duidelijkheid te krijgen over 'wat wordt geaccepteerd', is het afspreken van PBS-gedragregels met de kinderen essentieel. De regels en afspraken worden vastgelegd in een document en gelden schoolbreed. Gedragregels worden op een duidelijk zichtbare plek in de klas en in het gebouw opgehangen.

Het stappenplan voor de aanpak van ruzies. Wanneer leerlingen ruzie met elkaar hebben en/of elkaar pesten, gelden de volgende afspraken:

Stap 1:

Als er iets gebeurt wat jij niet wilt, zeg dat dan duidelijk tegen de ander. Probeer er eerst zelf (samen) uit te komen.

Stap 2:

Op het moment dat een van de leerlingen er niet uitkomt heeft deze het recht het probleem aan de meester of juf voor te leggen. Het is knap als hij of zij dat doet.

Stap 3:

De leerkracht gaat met beide (of meer) leerlingen praten en probeert samen met de kinderen de ruzie op te lossen en de afspraken hieromtrent te bevestigen. Bij herhaling van ruzies tussen dezelfde leerlingen volgen sancties.

Stap 4:

Bij herhaaldelijk ruzie neemt de leerkracht duidelijk stelling en houdt een gesprek. De leerkracht biedt altijd in samenspraak met de intern begeleider en/of de anti-pestcoördinator hulp aan de gepeste en begeleidt de pester, (indien nodig) in overleg met de ouders en (indien nodig) externe deskundigen.

Afhankelijk van hoelang de leerling door blijft gaan met zijn/haar gedrag en geen verbetering toont, zal dit bepaalde consequenties inhouden voor de desbetreffende leerling. In het leerlingdossier van gepeste en pester worden aantekeningen gemaakt.

Bij aanhoudend pestgedrag kan deskundige hulp worden ingeschakeld zoals School Maatschappelijk werk, MDT, Jeugdzorg.

Medeleerlingen hebben ook de verantwoordelijkheid een pestprobleem bij de leerkracht aan te kaarten. Het inschakelen van de leerkracht wordt niet opgevat als klikken, maar als het gevolg van een inadequate reactie van de leerling die storend gedrag vertoont.

School en gezin halen voordeel uit een goede samenwerking en communicatie. Op school nemen directie en leerkrachten hun verantwoordelijkheid en voeren overleg met de ouders.

5. Oorzaken van pestgedrag

Oorzaken van pestgedrag kunnen zijn:

- Een problematische thuissituatie.
- Voortdurend gevoel van anonimiteit.
- Voortdurend in een niet passende rol worden gedrukt.
- Voortdurend met elkaar de competitie aangaan.
- Een voortdurende strijd om macht in de klas of in de buurt.

6. Begeleiding

6.1. Begeleiding van een kind dat gepest wordt:

- Naar het kind luisteren en zijn/haar probleem serieus nemen.
- Met het kind overleggen over mogelijke oplossingen.
 - Samen met het kind werken aan oplossingen.
 - Zo nodig contact opnemen met de intern begeleider.
- Zo nodig een gesprek met de ouders van het gepeste kind.
- Afspraken maken over aanpak met ouders en kind.
- Zo nodig zorgen dat het kind deskundige hulp krijgt, bijv. een sociale vaardigheidstraining.

6.2. Begeleiding van een kind dat pest/de meelopers:

- Met het kind bespreken welk effect zijn/haar gedrag heeft voor de gepeste.
- Het kind helpen om op een positieve manier relaties te onderhouden met andere kinderen.
- Het kind helpen om zich aan regels en afspraken te houden.
- Zo nodig een gesprek met de ouders van de pester. Wat is/kan de oorzaak zijn van het pesten?
- Zo nodig zorgen dat het kind deskundige hulp krijgt, bijv. sociale vaardigheidstraining.

6.3. Begeleiding van de zwijgende groep.

De groep wordt betrokken bij het oplossen van het pestprobleem door:

- Met de leerlingen te praten over pesten en over hun eigen rol daarbij.
- Met de leerlingen te overleggen over mogelijke oplossingen en over wat ze zelf kunnen bijdragen aan die oplossingen.
- Samen met de leerlingen werken aan oplossingen, waarbij ze zelf een actieve rol spelen.

6.4. Begeleiding van de ouders.

6.4.1. Ouders van gepeste kinderen:

- Blijf in gesprek met uw kind en maak duidelijk dat u gaat helpen.
- Bedenk samen een plan van aanpak.
- Als pesten op straat plaats vindt, niet op school, kunt u contact opnemen met de ouders van de pester(s) om het probleem bespreekbaar te maken.
- Pesten op school kunt u het best direct met de groepsleerkracht bespreken.
- Door complimentjes kan het zelfrespect van uw kind vergroot worden.
- Geef zelf het goede voorbeeld.
- Werk samen met de school, maar houdt de grenzen in de gaten. Uw grenzen en ook die van school. Uw inbreng bestaat uit het aanleveren van informatie, het geven van suggesties en het ondersteunen van de aanpak door school.

6.4.2. Ouders van kinderen die pesten/meelopers :

- Neem het probleem serieus.
- Raak niet in paniek: elk kind loopt kans pester te worden.
- Probeer achter de mogelijke oorzaak te komen.
- Probeer uw kind inzicht te geven in de gevolgen van pestgedrag.
- Besteed extra aandacht aan uw kind.
- Geef zelf het goede voorbeeld.
- Corrigeer ongewenst gedrag en benoem en beloon het goede gedrag van uw kind.
- Maak uw kind duidelijk dat u achter de aanpak van school staat.

6.4.3. Alle ouders:

- Neem ouders van gepeste kinderen serieus.
- Stimuleer uw kind om op een vriendelijke manier met anderen om te gaan.
- Corrigeer uw kind bij ongewenst gedrag, benoem en beloon het goede gedrag.
- Geef zelf het goede voorbeeld.
- Leer uw kind om voor anderen op te komen.
- Leer uw kind om voor zichzelf op te komen op een niet gewelddadige manier.

7. Evaluatie en bijstelling

Het anti-pestprotocol wordt elke twee jaar geëvalueerd en indien nodig bijgesteld. Het team en de medezeggenschapsraad onderschrijven dit anti-pestprotocol.

Bijlage 1. PBS Afspraken

Buiten lopen met de groep

Respect

- Ik praat zacht onderweg
- Ik ben stil op het plein van Aan Boord
- Ik loop rustig
- Ik loop naar binnen als de leerkracht dat zegt

Veiligheid

- Ik loop met mijn groep op de stoep
- Ik wacht bij de oversteekplaatsen
- Ik wacht totdat de leerkracht zegt dat ik over mag steken
- Ik kijk goed uit bij het oversteken

Fietsenstalling

Respect

- Ik zorg voor mijn spullen en die van een ander

Verantwoordelijkheid

- Ik zet mijn fiets op de goede plek

Gang

Respect

- Ik loop rustig
- Ik praat zacht

Veiligheid

- Ik loop in het midden van de gang
- Ik passeer iemand rechts
- Ik haal links in

Handvaardigheidslokaal

Respect

- Ik praat zacht
- Ik houd de deur zoveel mogelijk gesloten

Veiligheid

- Ik gebruik de apparaten alleen na instructie van de leerkracht
- Ik draag mijn schoenen in het handvaardigheidslokaal

Verantwoordelijkheid

- Ik werk zelfstandig

Kamertjes en personeelskamer

Respect

- Ik klop aan de deur en wacht op toestemming om binnen te komen
 - Ik ga terug als het bordje op de deur op rood staat
 - Ik zeg waarvoor ik kom
- Ik ga alleen met toestemming naar de kopieerruimte

Keuken

Respect

- Ik praat zacht
- Ik wacht op mijn beurt, leerkrachten gaan voor

Veiligheid

- Ik zet de messen met de punt naar beneden in de vaatwasser

Verantwoordelijkheid

- Ik zeg het de leerkracht als er iets mis is in de keuken
- Ik laat de keuken netjes achter als ik klaar ben

Klas

Respect

- Ik ben zoals ik ben en accepteer een ander zoals die is
- Er is er één die praat, zodat het luisteren beter gaat
- Ik laat merken dat ik stil kan werken
- Ik houd mijn mond als er niets aardigs uitkomt
- Ik houd op als iemand zegt stop

Verantwoordelijkheid

- Ik ruim op als ik met mijn werk stop

Kleedkamer Gymzaal en Zwembad

Respect

Ik praat zacht

Ik loop de gymzaal of het zwembad in als de leerkracht dat zegt

Schoolbreed

Respect

Ik respecteer de ander

Ik zorg voor mijn spullen en die van een ander

Veiligheid

Ik loop rustig door de school

Ik houd mijn handen en voeten bij mezelf

Verantwoordelijkheid

Ik houd me aan de afspraken

Schoolplein

Verantwoordelijkheid

Ik vraag hulp als het nodig is

Ik zorg voor mijn spullen en die van een ander

Ik kan mij op tijd terugtrekken

Ik gebruik de spullen waar ze voor bedoeld zijn

Toilet

Respect

Ik ben stil in de wc-ruimte

Ik let op mezelf

Verantwoordelijkheid

Ik laat de wc netjes achter als ik klaar ben

Ik was mijn handen voor ik terugga naar de klas

Ik hang de handdoek terug op het haakje

Ik zeg het de leerkracht als er iets mis is op de wc